

Arkivsaknr 20/07999-1
Saksbehandler Wenche Figenschow

Saksgang
Oppvekst- og utdanningsutvalget
Kommunestyret

Møtedato

Kvalitets - og utviklingsmelding fra seksjon barn og familie 2020

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

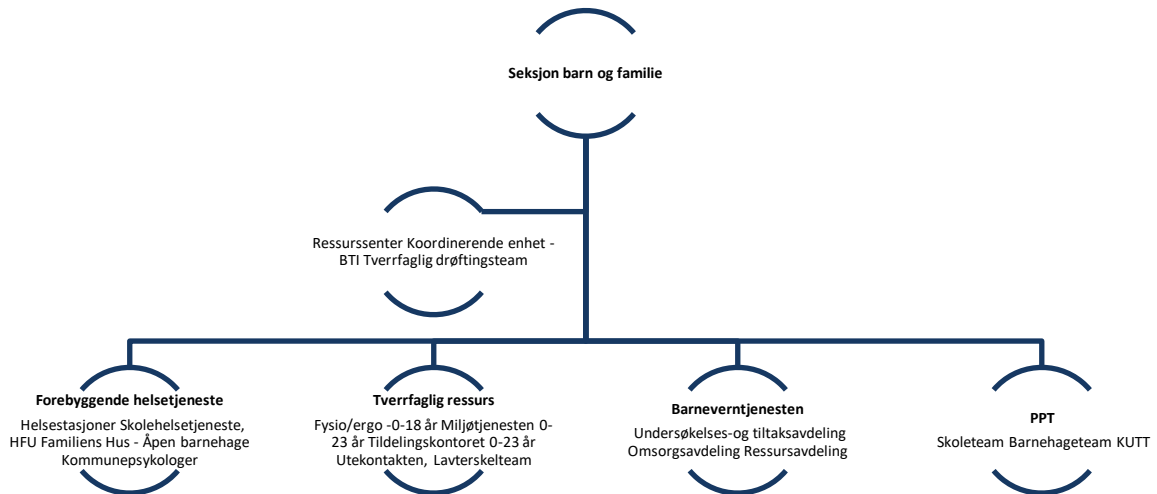
Kvalitets – og utviklingsmelding fra seksjon barn og familie 2020 tas til orientering

Mari Enoksen Hult
Konst. kommunedirektør

Kari Henriksen
Avdelingsdirektør oppvekst, utdanning og
kultur

Hva saken gjelder

Det rapporteres årlig i en tilstandsrapport for Seksjon barn og familie. Det rapporteres på alle enheter og tjenester i seksjonen. Tilstandsrapport kalles «Kvalitets- og utviklingsmelding til kommunestyret – fra Seksjon barn og familie.». Se vedlegg 1.

Mål for Seksjon barn og familie er:

- Etablere en hensiktsmessig organisering av tjenestetilbudet til barn og unge og deres familier med fokus på tidlig innsats og «en dør inn»
- Bedre samordning og samhandling på alle nivå i arbeidet med utsatte barn og unge
- Barn og unge skal være i sentrum i kommunens tjenester
- Finne de gode organisatoriske løsninger som legger til rette for samhandling mellom tjenestene

I årets Kvalitetsmelding er det lagt vekt på tverrfaglig samhandling og barns medvirkning.

Med bakgrunn i kvalitet og utviklingsmeldingen ble det gjennomført drøftingsmøte med hovedtillitsvalgte (HTV). Se referat fra drøftingsmøte 12 mai, vedlegg 2.

Saksutredning

Kvalitets- og utviklingsmeldingen presenterer beskrivelser av **enhetene** i Seksjon barn og familie, **lovverk, nasjonale retningslinjer, lokale planer, målsetninger for 2019, resultat av oppdragsbrev, tverrfaglig samhandling og hvordan det arbeides med utviklingsarbeidet**. I årets melding er også **barns medvirkning** vektlagt og rapportering på **oppdragsbrev** er tatt inn i meldingen.

Strategisk oppvekstplan er en tverrfaglig samhandling en av strategiene for å nå målene i planen. **Et av målene med opprettelse av Seksjon barn og familie er bedre samordning og samhandling**

Alle enhetene i seksjonen arbeider kontinuerlig med

- **Utvikling av sitt tjenestetilbud barn, unge og deres foresatte**
- **Kompetanseutvikling av sine ansatte**
- **Forbedringer av strukturer relatert til ledelse, koordinering, avdelinger mm**

Utviklingsarbeidet på de tre sporene ovenfor er beskrevet i Kvalitet – og utviklingsmeldingens kapittel 6, se vedlegg 1.

Det vises også til informasjon om de ulike tjenestetilbud i Seksjon barn og familie på kommunens nettside.

<https://www.tromso.kommune.no/barn-og-familie.115484.no.html>

Seksjonen har etablert og videreutviklet rutiner og systemer for å sikre samarbeide og **medvirkning** fra barn, unge og foreldre. Det jobbes med å øke bevissthet og kompetanse hos ansatte om barn og unges medvirkning og stemme inn i saker som angår dem. Seksjonen har et godt samarbeid med Forandringsfabrikken og deltar i Mitt Liv Storbynettverk sammen med seksjon barnehage og seksjon skole. I år har det vært særlig fokus på det å «Snakke trygt». Barneverntjenesten deltar i Mitt Liv Barnevern. Ved å ta i bruk anbefalingene for god praksis i Mitt Liv, blir det lagt til rette for god medvirkning i samtaler med barn, undersøkelsesarbeidet, oppfølging av hjelpetiltak og omsorgstiltak.

Utfordringer

Ansatte opplever at det i all hovedsak samarbeides godt mellom tjenestene rundt enkeltbarn. Utfordringer i samarbeidet oppstår imidlertid når det er uklare ansvarsområder eller det ikke finnes et egnet tilbud til det enkelte barn/ ungdom. Utfordringene oppstår også når det er uenighet og ulik forståelse i forhold vedrørende ansvar rundt det enkelt barn og familie. Kapasitetsutfordringer gir mindre rom for å opprette tiltak. Spesielt der det er uklart om hvem som skal finansiere tiltaket, vanskeliggjøres samarbeidsprosessen rundt barnet. I tråd med Strategisk oppvekstplan skal man i oppvekstfeltet tenke forebygging på tre nivåer; universelt (alle barn), selektivt (barn i risiko) og indikert (barn som har fått problemer/diagnoser).

Kapasitetsproblemer (ressursknapphet) på indikert nivå (f.eks. barnevern) får konsekvenser for øvrige forebyggingsnivå. Kapasitetsproblemer på universelt nivå (f.eks. skolehelsetjenesten) får konsekvenser på indikert nivå og/eller selektivt nivå (f.eks. Familiens Hus og Lavterskelteamet) For å lykkes med strategien Tverrfaglig samhandling og riktig tidlig innsats overfor enkeltbarn er seksjonen avhengig av at alle forebyggingsnivåene sees i sammenheng og har alminnelig god kapasitet til sine kjerneoppgaver.

Et aktuelt kapasitetsproblem i seksjonen er at Barneverntjenesten har, første halvår i år, tatt sitt personell ut av tverrfaglige samarbeidsfora som «U-16» og «Se meg» mm.

Ressurssenter og Tverrfaglig drøftingsteam har på grunn av manglende kapasitet og ansettelsesstopp ikke vært i drift siden januar 2020. Dette har ført til at flere sårbare barn og unge må vente lenger på et koordinert tilbud.

Seksjonen arbeider med å bli bedre på samhandling mellom tjenestene og med andre avdelinger. Det å ha nok tid og ressurser til kompetanseheving i tjenestene, er en utfordring. I forbindelse med Koronakrisen, har alle tjenestene fått et stort løft i forhold til å ta i bruk digitale verktøy. Noe som en vil ta med og fortsette med i tiden etterpå. Det er et ønske om å satse mer på internundervisninger på tvers av enhetene innad i seksjon barn og familie. Det at barn/ unge sin stemme er tatt med i utarbeidelse av mål og tiltak og ved evaluering, krever gode strukturer og systemer. Ansatte skal ivareta rettighetene for medvirkning av barn/unge og foreldre. Det er jobbet frem bedre systemer for å sikre dette, men fortsatt er det en utfordring hvordan man kan sikre barn og unge reell medvirkning.

I forbindelse med ny organisasjonsmodell fra to- til tre-nivå kommune og etableringen av seksjonsledernivået arbeides det må å avklare hvilke samhandlingsarenaer som må være på plass mellom Seksjon skole, Seksjon barnehage og Seksjon barn og familie ved PPT. Dette er viktige avklaringer for at barnehage- og skoleeier skal kunne legge til rette for at: *Alle barn og elever opplever tidlig innsats og et inkluderende felleskap i barnehage, skole og SFO.* Det arbeides med bedre forankring av samhandling mellom alle sektorene i Avdeling for oppvekst og utdanning og det er utviklet et mandat for samhandlingen på området.

I Oppdragsbrev for 2020 er en av forventningene fra kommunedirektør å «Sikre barn og unge rett hjelp til rett tid». Seksjonen opplever dette som en utfordring. Eksempler på dette er at Barneverntjenesten i 2019 mottok totalt 829 meldinger, og det ble opprettet 711 nye undersøkelser. 3 måneders fristen ble ikke overholdt i 22,6 % av alle undersøkelser. Det er en svært høy andel fristbrudd og en klar økning fra de siste to årene. Økningen har sammenheng med sykefravær, nyansatte og et svært høyt antall nye meldinger og undersøkelser. PPT har en økning på over 12 %. henvisninger fra barnehager og skoler fra 2018 til 2019. Frem til nå har tjenesten greid å holde en forsvarlig saksbehandlingstid, men om dette vedvarer så vil PP-tjenesten igjen få ventetid.

Miljøtjenesten har fått økt antall vedtakstimer, uten at det er tilført nye ressurser. Ergoterapi og fysioterapi til barn og unge har hatt brudd på ventetid gjennom hele 2019. Som følge av dette er det innført venteliste for disse tjenestene ut fra egen prioriteringsnøkkel.

Fase 1 i etablering av seksjonen er gjennomført med hensyn til å få etablert en hensiktsmessig organisering av tjenestetilbudet for barn og unge og deres familier. Det ble i 2019 etablert et Ressurscenter og ny enhet Tverrfaglig ressurs. Etter en krevende oppstart, er Tverrfaglig ressurs godt etablert og i god drift.

I mai 2018 ble det gjort endring i delegasjonsmyndigheten; alle vedtak om tjenester etter den kommunale helse- og omsorgstjenesteloven for brukere mellom 0-23 år fattes av Tildelingskontoret barn og unge i Seksjon barn og familie. For de tjenestene som fortsatt ligger i Avdeling for helse og omsorg er det innført rutiner i forhold saksbehandling og signering av vedtak. Det er høyt fokus på tett samarbeid og koordinering mellom avdelingene.

Status og veien videre

I Strategisk oppvekst plan er tverrfaglig samhandling en av strategiene for å nå målene i planen. Et av målene med opprettelse av seksjonen er bedre samordning og samhandling. Det å bygge opp tverrfaglige strukturer har vært prioritert. Seksjonen leverer mange gode tjenester til barn, unge og deres familier. Det har vært et mål å etablere flere gruppetilbud og nye lokaler for Tverrfaglig ressurs i TUIL Arena 2, gir gode muligheter for det. Seksjonen har et bredt samarbeid med eksterne samarbeidspartnere som UiT, UNN, Forandningsfabrikken mfl. Tromsø kommune deltar i SKO-studien (samhandling, kvalitet og oppvekst) som skjer i regi av RKBU-Nord. Ny medarbeiderundersøkelse i SKO-studien ble sendt ut i april 2020.

Ansatte opplever at det i all hovedsak samarbeides godt mellom enhetene og tjenestene rundt enkeltbarn, men utfordringer i samarbeidet oppstår når det er uklare ansvarsområder eller det ikke finnes et egnet tilbud til det enkelte barn/ ungdommen. Utfordringene oppstår også når det er uenighet og ulik forståelse i forhold vedr ansvar rundt det enkelt barn og familie.

Andre utfordringer er kapasitetsproblemer (ressursknapphet) på indikert nivå (f.eks. barnevern) får konsekvenser for øvrige forebyggingsnivå. Kapasitetsproblemer på universelt nivå (f.eks. skolehelsetjenesten) får konsekvenser på indikert nivå og/eller selektivt nivå (f.eks. Familiens Hus og Lavterskelteamet) For å lykkes med strategien tverrfaglig samhandling og riktig tidlig innsats overfor enkeltbarn er seksjonen avhengig av at alle forebyggingsnivåene sees i sammenheng og har alminnelig god kapasitet til sine kjerneoppgaver.

Det videre arbeidet må ha høyt fokus på at barneperspektivet implementeres på individ og systemnivå. Det må jobbes videre med enda bedre samhandling og koordinering av tjenester rundt barn og unge. Ressurscenter og Tverrfaglig drøftings team og samarbeidsfora Ung i Tromsø vil være gode tiltak i dette arbeidet. Det å få til «ei dør inn» og enda bedre tverrfaglig samhandling i individsaker er et hovedfokus.

Seksjonen har fokus på utvikling av tjenestetilbudet og kvaliteten på dette. Det er opprettet mange nye tilbud for barn og unge og deres familier det siste året. Vellykkede prosjekter som Lavterskelteamet og Overvektsteamet er gått over i fast drift. Det jobbes også med å få på plass en barselomsorg som innfrir krav til retningslinjen om hjemmebesøk 1-3 dager etter utreise fra sykehus. Dette etter modell fra Prosjekt «kommunal barselomsorg».

Utredning av Fase 2 igangsettes igjen høsten 2020. Det gjøres en utredning om det skal flyttes over øvrige hjelpetjenester for barn og unge under 23 år fra Avdeling for helse og omsorg og fra Avdeling for kultur og idrett. Blant annet gjelder dette støttekontakt ordningen, barnebolig, institusjonsavlastning, ansvar for private avlastere, BPA og Fritid.

Oppdragsbrevet for 2019 pekte på digitalisering for mer effektiv drift og tidlig innsats, styrke kommunal barselomsorg, bygge ut tjenestetilbud for grupper av barn, unge og foresatte samt samlokalisering av tjenestene i seksjonen. Hver enhet og tjenestene har satt sine mål og tiltak og det er jobbet med et felles fokus for å nå målene. Seksjonen har arbeidet godt med gjennomføringen av Oppdragsbrevet.

I Oppdragsbrev for 2020 er en av forventningene fra kommunedirektør å «Sikre barn og unge rett hjelp til rett tid». Seksjon barn og familie har i dag fristbrudd og ventetid i enkelte enheter og tjenester. Dette er utfordrende og det stilles krav store krav til effektivisering og prioritering av ressurser. Seksjonen har etablert og videreutviklet rutiner og systemer for å sikre samarbeide og medvirkning fra barn og foreldre. Det jobbes med å øke bevissthet/ kompetanse hos ansatte om barn og unges medvirkning og stemme inn i saker som angår dem. Seksjonen har et godt samarbeid med Forandringsfabrikken. Det er en økt bevissthet om medvirkning for de ansatte i seksjonen. Ungdommene i Forandringsfabrikken har bidratt til at ansatte holder et positivt fokus på verdier, respekt samt til det å lytte til de unge.

Konklusjon

Det er i saksfremlegget samt vedlagte Kvalitet – og utviklingsmelding, gjort rede for seksjon barn og families mål, hvordan det arbeides med utviklingsarbeid for deretter å gjøre rede for utfordringer, status - veien videre og konklusjon.

I Strategisk oppvekst plan for barn unge, er tverrfaglig samhandling en av strategiene for å nå målene i planen. Seksjon barn og familie er et av kommunens organisatoriske tiltak for å nå dette målet.

Det arbeides med å løse problemene som oppstår når kapasitetsproblemer (ressursknapphet) på et forebyggingsnivå får implikasjoner for de to øvrige forebyggingsnivåene. Det arbeides også med å løse problemene som oppstår på grunn av uavklarte ansvarsforhold og mangel på tjenestetilbud og/eller tilpasset tiltak til barnet eller ungdommen.

Det skal gjøres en utredning (fase 2 igangsettes høst 2020) om det skal flyttes over øvrige tjenester for barn og unge under 23 år fra Avdeling for helse og omsorg og fra Avdeling for kultur og idrett.

Det jobbes med bedre samhandling og koordinering av tjenester rundt barn og unge. Ressurssenter og Tverrfaglig drøftingsteam og samarbeidsfora et Ung i Tromsø vil være gode tiltak i dette arbeidet. Det å få til «ei dør inn» og enda bedre tverrfaglig samhandling i individualsaker er et hovedfokus.

Det er opprettet mange nye tilbud for barn og unge og deres familier det siste året. Vellykkede prosjekter som Lavterskelteamet og Overvektsteamet er gått over i fast drift.

Det jobbes også med å få på plass en barselomsorg som innfrir krav til retningslinjen om hjemmebesøk 1-3 dager etter utreise fra sykehus.

Vedtakskompetanse

Kommunestyre

Vedlegg

Vedlegg 1. Kvalitet – og utviklingsmelding fra seksjon barn og familie 2020

Vedlegg 2 Referat fra drøftingsmøte 12.5.20